

JAN WOLTER
WABEKE

'Geschillenboer' in hart en nieren

Mr. Jan Wolter Wabeke (63) behoort tot de meest invloedrijke en belangrijke mannen in Eindhoven. De jurist dankt zijn bekendheid vooral aan zijn functie als Ombudsman Financiële Dienstverlening en van daaruit zijn bemoeienis met de zogenaamde woekerpolisaffaire. Het had bovendien zomaar gekund dat Wabeke bewindsman op Justitie was geworden, maar 'dat mocht niet van thuis'.

TEKST: EDDY JANSEN
FOTO'S: GERARD VAN HAL

Bent u verbaasd om in de Top 50 van belangrijke en invloedrijke mensen van Eindhoven te staan?

„Ik moest er wel om lachen toen ik het hoorde. Door alle jobs die ik heb gehad, heb ik natuurlijk wel een enorm netwerk. Ook mijn huwelijk met een ontwerper leverde mij aan die kant weer een groot ander netwerk op. En ik ben op de achtergrond actief in de politiek. Of dat dan leidt tot invloed of belangrijk zijn, dat weet ik niet. Zo heb ik het zelf in elk geval niet ervaren.”

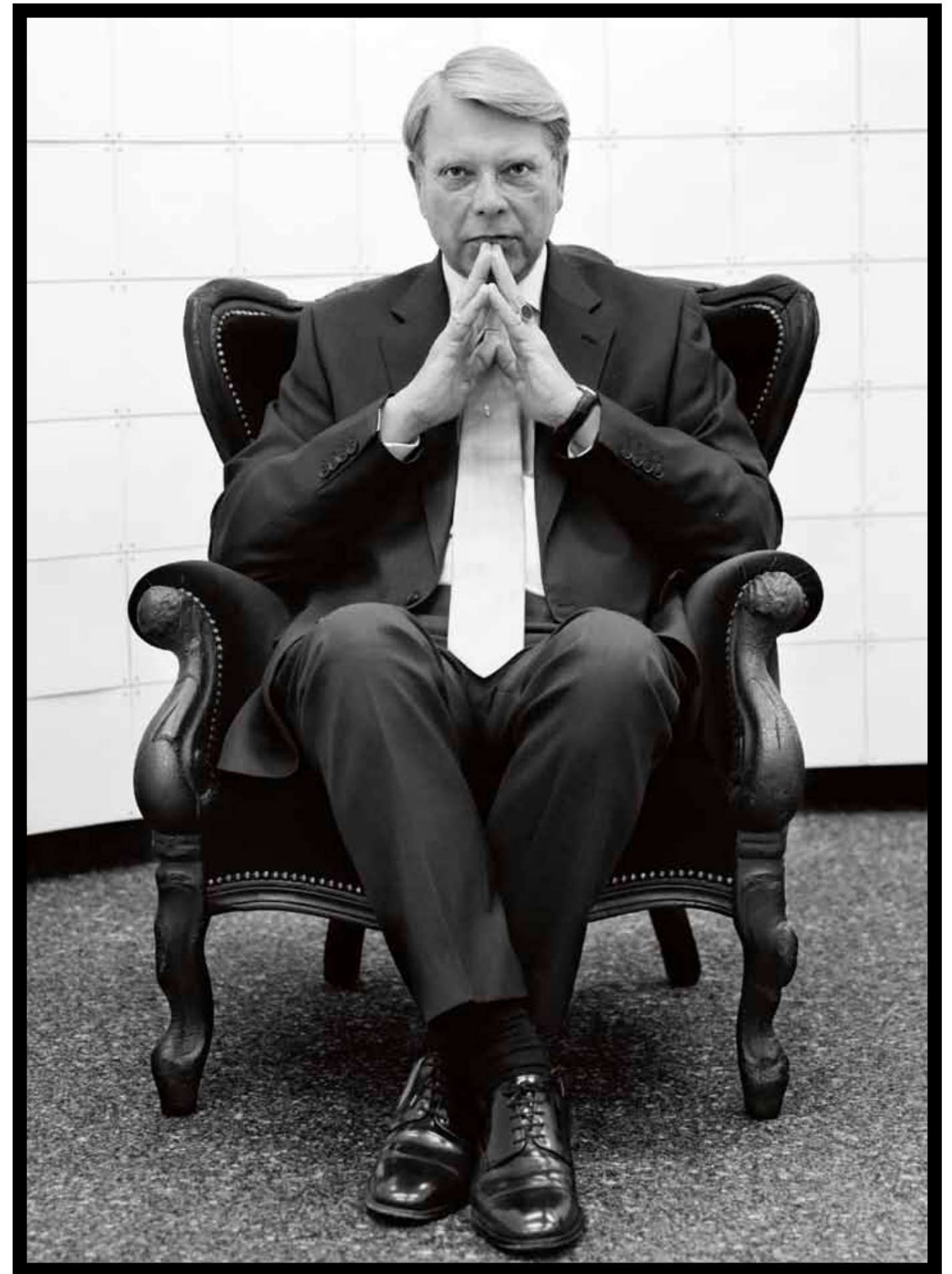
Vindt u zichzelf belangrijk voor Eindhoven, voor de regio?

„Dat is heel moeilijk van jezelf te zeggen, dat kunnen anderen beter beoordelen. Je kunt het effect van de dingen die ik doe niet meten. Ik zet mij momenteel via de Raad van Toezicht van het Catharina-ziekenhuis en van de Design Academy in voor deze stad, voor deze regio. Ik probeer problemen op te lossen door te doen waar ik goed in ben, waar ik voor doorgeleerd heb. Neem het ziekenhuis: je hebt te maken met de kosten voor gezondheidszorg, met salarissen van specialisten, verzekeraars, inspectie en met bezuinigingen. Ik ben geen dokter, maar wel een ervaren bestuurder

en jurist. En vanuit die hoek lever ik mijn aandeel. En als dat goed gaat, heb ik iets gedaan dat ertoe doet. Datzelfde geldt voor mijn activiteiten bij de Design Academy. Maar laat anderen alsjeblieft beoordelen of dat dermate belangrijk is, om mij in zo'n klassemment op te nemen.”

Schets eens een zelfbeeld?

(lange stilte...) „Waar moet je dan beginnen? Ik ben een jurist met een bestuurlijke inslag. Ik werk het liefst op de achtergrond, ben niet zo'n publiek figuur. Dat is een bewuste keuze. De keren dat ik wel op de voorgrond kwam, was omdat ik nu eenmaal in beroepen en functies werk waar je niet alleen maar vrienden maakt. Ik heb in het verleden veel projecten opgestart, maar liet dat graag door anderen presenteren, door anderen runnen. Ik vind het leuk om ideeën te lanceren, mensen te koppelen, problemen op te lossen, maar ik hoef daarmee niet zo nodig in de krant of op de televisie. Ik kan heel goed langetermijnstrategie doen. Ik schaak heel goed op lange termijn. Ik ben

lid van de VVD, dat is de partij waarmee ik mij toch het meest verbonden voel, zij het met het liberale deel, niet met het rechtse deel. Je kunt nu eenmaal niet alle smaken hebben. Bij de Partij van de Arbeid lopen vleugels rond, waar ik onmiddellijk mee zou kunnen samenwerken, omdat ik van paars ben. Maar er zijn ook vleugels bij, die zijn nog zo jaren vijftig!”

Hebt u met alle kennis en netwerken op juridisch en financieel gebied nooit een ministerpost geambieerd? In het kabinet-

Rutte bijvoorbeeld?

„Niet geambieerd, maar die kans heeft zich wel voorgedaan, meer dan eens. Maar ik ben op één keer na nooit direct gevraagd. Ik laat mij niet vragen, want ik doe het niet. Maar je merkt wel dat je naam rondzingt in het circuit, het is her en der binnen de VVD meer dan eens geopperd dat ik wel geschikt zou zijn voor een post als minister of staatssecretaris op Justitie, Binnenlandse Zaken of - destijds - Integratie/Immigratie. Maar ik ben gehecht aan het leven dat ik nu leid en een post in een kabinet is

een slopend bestaan, een enorme aanslag op je privé-tijd, je relatie. Je ziet mensen ook slijten in zo'n functie. Ik word dit jaar 63! Alsjeblieft! Eén keer ben ik concreet gevraagd. In de tijd dat de LPF in het kabinet kwam, heeft toenmalig LPF-leider Matt Herben mij gevraagd of ik in was voor een functie in dat kabinet. Maar ik heb neen gezegd. Ik wilde het niet. En bovendien mocht het niet van thuis.”

U heeft zichzelf ooit een geschillenboer genoemd. Is dat een kwalificatie die als

rode draad door uw carrière loopt?

„Ik heb jarenlang als jurist, als rechter natuurlijk de meest uiteenlopende geschillen beoordeeld. Bovendien wordt mijn type bestuurder meestal ergens neergezet als er een probleem is, als het gewoon moet worden opgepakt en hervormd moet worden. Als er een oplossing moet komen. Dus ook buiten het metier van rechtspraak werd ik steevast geconfronteerd met problemen: of ze waren er al of ze ontstonden doordat ik zei: 'We gaan het zo en zo doen.' Dat is inderdaad de rode draad. Ik heb weinig gesolliciteerd in mijn leven, ik word doorgaans gevraagd. Om een wending te geven aan een organisatie, een bedrijf te hervormen, een fusie te creëren of een probleem op te lossen. En ik ben kantonrechter geweest, onder meer in Eindhoven en natuurlijk ben ik tien jaar Ombudsman geweest. Dat is dag in dag uit consumentengeschillen behandelen. Geschillenboer vond ik dus wel een passende naam, ja.”

U bent de architect van het open huwelijk.

„Er wordt vaak gesproken over het homohuwelijk, maar die term slaat natuurlijk nergens op. Het is gewoon een huwelijk, tussen een man en een man, tussen een vrouw en een vrouw. Een open huwelijk dus. Ik heb dat ontworpen en dertien jaar lang geregisseerd. En het heeft een wereldwijde uitstraling gehad.”

Wat hebt u met Eindhoven? Wat voor een gevoel heeft u bij deze stad?

„Heel mixed feelings. Waar de stad niets aan heeft kunnen doen, is dat-ie tamelijk lelijk is geworden na de bevrijding en de wederopbouw. Er was weinig geld, maar er is ook weinig smaak ingehuurd. Eindhoven is typisch een stad om zonder navigatie te verdwalen, want het lijkt allemaal op elkaar. Zielloos eigenlijk. Maar aan zo'n bombardement kun je niets doen. Wel aan het sloopenhousiasme dat daarna heeft gewoed. Er is teveel kostbaars gesloopt. Nu vind ik dat de stad toch wel wat kansen laat liggen om er iets moois van te maken. Neem De Bijenkorf, een icoon van Eindhoven. Een architectonisch hoogstandje. Zonder enig protest wordt daar een oerlelijk Piazza Centre tegenaan gekwakt. Dat kan toch helemaal niet? En dan bedenkt er weer iemand dat er een fietskelder moet komen, waar ze jaren mee bezig zijn. Toch woon ik hier graag. Ik houd van de bourgondische sfeer in Zuid-oost-Brabant en van de sfeer van high-tech

en design, waar deze regio belangrijk in is en daardoor zelfs de best groeiende regio! Maar ook op dat gebied laten mensen kansen liggen. Neem Brainport, een heel abstract begrip, dat lijkt op een speeltje van wat lokale en regionale incrowd. Maar wat heeft de Eindhovenenaar er nu eigenlijk aan? Dat is mij nog steeds niet duidelijk! Dat mag veel beter worden verteld en getoond.”

Waar kan Eindhoven trots op zijn?

„Op gebouwen als De Bijenkorf. Dat is echt een prachtig gebouw. Ik vind die bubbel erg leuk! (de Blob, red.). Alhoewel ik mij afvraag of dat gebouw daar op de juiste plaats staat. En het is geweldig dat voormalige industriële historische

'IK INCASSEER BIJ TIJD EN WIJLE ALLERLEI BAGGER DIE NAAR MIJ WORDT GEGOOID'

panden als de Witte Dame en de Bruine Heer – de Admirant – nu weer een functie hebben gekregen. Ik vind ook de Strijp-S-activiteiten van de gemeente bemoedigend, alhoewel ik benieuwd ben of het allemaal te verhuren is en gekoppeld kan worden aan het centrum van de stad. Maar dat is een enorme uitdaging!”

Wat is er lelijk aan de stad?

„Het winkelgebied! Of je nu in Steenwijk loopt of in Middelburg of in Den Helder: Het is allemaal hetzelfde. Eén grote saaie eenheidsworst. Ik vind ook het Muziekgebouw foeilelijk ingeklemd in zo'n moderne, Aziatische shopping mall. Van binnen is het Muziekgebouw werkelijk prachtig! Dan mag het aan de buitenkant toch ook gezien worden? Ik vind de combinatie van zo'n shopping mall als de Heuvel Galerie is en Muziekgebouw het top-punt van smakeloosheid!”

Wat mist Eindhoven in uw ogen?

„Gevoel voor eigenwaarde. Het is de vijfde

stad van Nederland, maar het is eigenlijk een groot dorp. Wat Eindhoven mist, is dat er met al die kennis, smaak, industrie, strategische ligging in mijn ogen onvoldoende outcome is. Alles blijft te veel bij het oude. We vergaderen wat af, we doen van alles, maar het wordt er niet mooier van, niet levendiger van. Er is ook geen echt stadsgevoel, omdat de voormalige dorpen Woensel, Tongelre, Stratum, Gestel en Strijp allemaal hun eigen identiteit hebben behouden. Enerzijds is dat goed, anderzijds blokkeert dat het stadsgevoel. Carnaval is ook al niets meer. Dat was de laatste jaren al weinig, nu is het helemaal niets meer! Jammer! Ik mis de uitstraling! Eindhoven kan natuurlijk nooit opboksen tegen de charme van een binnenstad als in Den Bosch, Breda of Bergen op Zoom. Die steden zijn ook nooit zo kapotgemaakt. Maar desondanks, kijk maar naar Rotterdam, dat is ook heel erg kapotgemaakt, daar is wel een wederopbouw geweest, die smaak en uitstraling heeft.”

Even terug naar uw juridische achtergrond: dient er in Eindhoven een rechtbank te komen?

„Ja, absoluut, maar neem van mij aan dat Justitie daar momenteel geen geld voor heeft. Ook daar moet de hand op de knip. Maar als de gemeente Eindhoven dat zo graag wil, dan moet ze voorwaarden scheppen. Justitie een mooie accommodatie of gebouw aanbieden, bijvoorbeeld. Denk daar slim over na! Misschien is er al een gebouw? Het leegstaande TD-gebouw misschien? De gemeente vindt PSV ook belangrijk voor de stad en bedenkt een constructie om de grond onder het stadion en het trainingscomplex van PSV te kopen. Als Eindhoven een rechtbank wil, een eigen gerechtsgebouw, dan zal ze Justitie iets moeten aanbieden. Justitie zelf heeft momenteel geen geld.”

U bent 63 jaar. Wat wilt u nog doen in uw leven?

„Dit vak kun je uitoefenen tot je zeventigste. En zolang alles het nog doet – en bij mij doet alles het nog – ga ik door. Omdat ik mijn vak als bestuurder en als jurist ook leuk vind om uit te oefenen. Daarvoor incasseer ik ook graag allerlei bagger die bij tijd en wijle naar mij wordt gegooid. Want ik krijg er op een andere manier ook heel veel voldoening van. En het is ook leuk om een goed gevuld balboekje te hebben en een omvangrijk adresboek. Dat wilde ik nog even zo houden.”